

سەرک کەمار: عێراق چاوی لێ پشتیوانی کەمەگەیی نەودووێتی و نەتەوێ یەکگرتووێکە نە بە بەدیھەنەکانی ئامانجەکانی گەشەپەدانی ئابووری

سەرک کەمار د. لێتیف جەمال جەشید، لێمیانی بەشداریکردنیدا لێ چوارمێن کەنفرا نەودووێتی
دارایی بە گەشەپەدانی لێ شاری سەفیلیای ئیسپانیا ووتەییکی پەشکەش کرد و تەیدا جەختی لێ کردو
کە ئێمە کەنفرا نە لێ هەلومەرجەکی ئاژێ نەودووێتی و ناوچەیدا بە نەودووێت چۆنکە زەربەیی
ناوچەکانی جیهان جەنگ و ملەلان و قەیرانی سیاسی و ئابووری و کەمەگەیی یەتی بەخوێ دێبینن بەتایبەتی
لێ ژھێتە ناوێستدا و ئامارێ بەویدا کە ئێمە قەیرانێ کاریگەری لێ سەر گەشەپەدانی گەشەپەدانی
و پلانی ئابووری و کەمەگەیی یەتیێکان پەک دێخات بەتایبەتی لێ وەتانی گەشەپەدانی نەودودا.
سەرک کەمار ئامارێ بەویدا کە عێراق بە پەڕەشوو دێوانێ ئێمە کەنفرا نە گەشەپەدانی و پشتیوانی توندی
دێکات، بە بەدیھەنەکانی ئامانجەکانی لێ پەڕەشوو پەڕەشوو گەشەپەدانی و چاکسازی ئابووری کە
ئێمە گەشەپەدانی لێ سەر گەشەپەدانی جیهان دێیت.

ئێمە خواروو دێقی ووتەیی سەرک کەمار کە دێستی مۆتەع کەوتوو :

بەناوی خودای بەخشن و میهرەبان

[illegible]

دوای نـزگار بوون لـږ ژم تـتالیتارییـکـان و پـسـنـد کـردنی دـستوور کی مـدن، کـلایـنی ئا بوورییـکلای
لـسـر بـندمای پلانـدانان، ئا بوورییـکی نازاد، کراو یی بـوووی ئا بوورییـکانی جیهانی دامـنران دراو و
هاوبـشی ئا بووریی لـگـگ کـمپانیا نـودو وو تـتیـکان، عـراق دـستیکرد بـدا شتنی پلانی گـشـپـدان لـسـر
بـندمای گـشـسـندنـدی هاوتـریبی سـکنـتری جـراوجـر، دوای ئووی سیاسـتـکانی ژم دیکتا تـرییـکان
واقعـکی ئا بووری دواکـو توو و لـت و پـتی بـجـهـشت، بـام ئاستـنگـکانی بـردم سیستمی سیاسی نو،
لـوان هـشـشـی دـر کی، تیر لری کـخراو، ئـپـزیسیـنـکی سیستما تیک بـسر کا یـتی بـر پرسانی پـشووی
ژم و داگیرکردنی ناوچـ بـرفراوانـکانی عـراق لـلایـن داعشـو، هـموویان هـکارگـلـکی زیادهـن کـ
بـشاربوون لـ دواکـو وتنی پـرسـی گـشـپـدانی بـردوام و پـکـختنی جـبـکردنی پلانی پـنج سا ی

2017-2013

عراق ئۆمىك شاپىتخانى سىقامگىرىيەكى ئىمنى و پىشكىوتنى ئابورىيەكى بىرچاۋى لى ھىموو بوارىكاندا ، پىويستى بى ھاۋكارى كىمىكىلى نىۋودىۋىتى ھىيى بى پىشكىستى پلانىكانى ئاۋدانكىرندىۋى و بى بىردىۋامى باشتىركىنى بارودىخى ژيان و خىزمىتىگوزارىيەكانى پىشكىشكىردىنى عىراقىيىكان.

دۋاى زىگاركىردىنى عىراق لىدىستى كىخراۋى تىرىستى داغى، حكومىتى عىراق پلانى گىشپىدانى پىنج ساۋى 2024-2028 دىستىپىكىرد و لاسنىۋى بىئامانچى گىشپىدانى بىردىۋام (SDGs) گىردا، بى يىكىكىمجار لى ماۋى ۳۷ ساۋا، سىرژىمىرىيەكى گىشتى دانىشتىۋان و نىشتىجىۋونمان بىسركىۋىۋى لىساۋى لىا بىردىۋ ئىنجامدا، ئىمىش ھىنگاۋىكى سىرلىكىيى لى دابىنكىردىنى داتاي ورد و گىشتىر بى بىكارھىنان لى

پلاندانى گىشپىدان، پىشكىشكىردىنى خىزمىتىگوزارى و كۋالىتى كارىگىر، و دابىشكىردىنى دادىپىروپىرانى دىھا تىكان.

هه‌روه‌ها حکومەت د‌ستیکرد ب‌ه‌ به‌شترکردنی ژ‌رخانی و‌ خزمەتگوزارییه‌ گشتیه‌کان، ج‌به‌ج‌به‌کردنی پ‌پ‌ژ‌یه‌ گرنگ‌ل‌که‌رت‌ه‌کانی ت‌هندروستی، پ‌روه‌کرد‌ه‌، ئاو، وز‌یه‌ ب‌رد‌ه‌وام، گواستن‌ه‌وه‌، پ‌یه‌و‌ه‌ندییه‌کان، کشتوکا‌ه‌، ب‌یش‌سازی و‌ گ‌شت‌گوزار.

هه‌روه‌ها عه‌راق به‌ردوامه‌ له‌ دروستکردنی هه‌و به‌شی زیاتر له‌گه‌وه‌ کخراوه‌ نه‌وده‌وه‌تییه‌کان وه‌ه‌وکاریه‌کی به‌رفراوان له‌گه‌وه‌ ده‌زگاکانی نه‌ته‌وه‌ یه‌که‌گرتوه‌وه‌کان له‌به‌واره‌ جیاوازه‌کاندا، عه‌راق له‌م دوایه‌انه‌دا سه‌ره‌که‌یه‌تی گروپی ۷۷ و چینی کرد به‌ سه‌له‌ی ۲۰۲۴، وه‌که‌ دوپا تکرده‌نه‌وه‌ی گه‌وه‌انه‌وه‌ی به‌ سه‌له‌ی نه‌وده‌وه‌تی و نه‌اوچه‌یه‌یی خه‌ی سه‌به‌ره‌ته‌ به‌ هه‌مه‌ه‌نگی کردنی په‌سه‌که‌انی گه‌شه‌یه‌دان.

حکومت به پل‌رانش‌ها کاری کرد و به به‌زکردنی حوکم‌انی و چاکسازی کارگ‌انی به‌پا‌پشتیکردنی کاری دام‌زراو‌ ثاماریه‌کان و چالاککردنی سیستمی چاود‌ری و ه‌س‌نگاندن به گ‌یشتن به ثامانج‌کان، ئ‌م‌ش ل‌س‌ر بن‌ماکانی ش‌فا‌یت و ل‌پ‌رسین‌و‌ ل‌ ب‌و‌بردنی س‌رچاو‌کان، و دام‌زرا‌ندی هاوب‌شی باسن‌قین‌ به د‌نیا‌وون ل‌ گ‌یشتن به ثامانج‌کانی گ‌ش‌پ‌دانی ب‌رد‌وام، ل‌وان‌ پ‌که‌ن‌انی ئ‌نجووم‌نی ه‌میش‌یی به پ‌ر‌پ‌دانی ک‌رتی تایب‌ت ب‌س‌ر‌کا‌یتی س‌ر‌ک‌ و‌زیران و ل‌خ‌گرتنی نو‌ن‌رانی چالاکی‌ ثابووریه‌کان، و‌ک‌ه‌نگاو‌کی گ‌رنگ به دروستکردنی هاوب‌شی‌کی باسن‌قین‌ ل‌ ن‌وان ک‌رتی گشتی و تایب‌تدا.

خوشکان برایانی به‌زان..

ع‌راق گ‌ای‌کی دوور و در‌ژی ل‌ب‌رد‌مدای‌ به گ‌یشتن به ثامانج‌کانی گ‌ش‌پ‌دانی ب‌رد‌وام ل‌چوارچ‌و‌ی دیدگ‌مان به‌سا‌ی ۲۰۳۰، چ‌ندین ئانگاری ه‌ی‌ ل‌م‌ و‌و‌و‌، ل‌وان‌ پ‌شتی‌ستنی ز‌ر به ن‌وت و‌ک‌ س‌رچاو‌ی س‌ر‌کی داها‌تی نیشتمانی، ئ‌م‌ش‌ و‌ا د‌کات ثابووری ع‌راق و‌و‌ب‌ووی ئاست‌نگ ب‌ت‌و‌ ل‌ب‌رام‌ر گ‌‌ا نکاریه‌کانی بازار‌ی جیها‌نیدا، ه‌رو‌ها لاوازی ک‌رت‌کانی نا ن‌وتی و‌ک‌ کشتوک‌، پیش‌سازی، و گ‌شتیاری به ب‌راورد به ک‌رتی ن‌وت.

ه‌رو‌ها ع‌راق و‌و‌ب‌ووی ئانگاری و ئاست‌نگ‌ زینگ‌یی‌کان د‌ب‌ت‌و‌، ل‌وان‌ ک‌می ئاو به‌ی گ‌‌ا نکاری ک‌شو‌ه‌وا، ب‌رزی پ‌لی‌ گ‌رما، ک‌م‌وون‌و‌ی ئ‌ژی‌بارانبارین و ک‌م‌وون‌و‌ی ئ‌ژی‌ئ‌و‌ و ل‌ و‌و‌بار‌کانی د‌جل‌ و فورا‌ت‌و‌ ل‌ و‌ا تانی س‌ر‌و‌ی و‌و‌بار‌کان‌و‌، ئ‌م‌ ئانگاریه‌ان بریتین ل‌ ب‌بیا‌نبوون، زیادبوونی زیرانی ت‌ز و لاوازی ژ‌رخانی ئاود‌ری.

ه‌کار‌ دیم‌گرافی و ک‌م‌‌ا‌یتیه‌کان فشار‌کی زیاتر ل‌س‌ر ثابووری دروست د‌ک‌ن، ل‌ ک‌ت‌کدا ع‌راق و‌و‌ب‌ووی گ‌ش‌ی‌خ‌رای دانیش‌وان د‌ب‌ت‌و‌، ئ‌م‌ش‌ پ‌ویستی به‌ه‌و‌ی ب‌رد‌وام ه‌ی‌ به دابینکردنی خرم‌تگوزاری و نیش‌ت‌ج‌وون و ب‌ر‌نگاربوون‌و‌ی ه‌زاری و ک‌م‌کردن‌و‌ی ب‌کاری گ‌نجان.

به چار‌س‌رکردنی ئ‌م‌ ئانگاریه‌ان، حکومت زنجیر‌یی‌ک چاکسازی د‌ست‌کردوو‌ به ب‌رزکردن‌و‌ی ه‌لی گ‌یشتن به‌ثامانج‌کانی گ‌ش‌پ‌دانی ب‌رد‌وام، حکومت پا‌ب‌ند‌ به کارنام‌ی گ‌ش‌پ‌دانی سا‌ی ۲۰۳۰، و‌ت‌ک‌کردنی به پلانی‌کانی گ‌ش‌پ‌دانی نیشتمانی، و‌ک‌ پلانی پ‌نج‌ سا‌ی ۲۰۲۴-۲۰۲۸، و دام‌زرا‌ندی ی‌ک‌ و ب‌ش‌ تایب‌ن‌کان به چاود‌ریکردنی ثامانج‌کانی گ‌ش‌پ‌دانی ب‌رد‌وام ل‌ناو و‌زار‌ت و د‌ست‌کاندا، ه‌رو‌ها حکومت س‌رچاو‌ی سروشتی و مر‌یی به گ‌یشتن به ثامانج‌ خوازراو‌کان دابین کردوو‌، ع‌راق خاو‌نی س‌رچاو‌ سروشتیه‌کانی ن‌وت و ئاو و ز‌وییه‌ کشتوک‌یی‌کان، ک‌د‌ت‌وان‌ت‌ ب‌ش‌و‌یی‌کی ب‌رد‌وام و‌ب‌ره‌ن‌انیا‌ن ل‌س‌ر ب‌ک‌رت، ئ‌م‌ش‌ ل‌گ‌ بوونی توانا مر‌یی گ‌نجان‌ی ک‌ زیاتر ل‌ نیو‌ی دانیش‌وان پ‌ک‌د‌ه‌ن‌ت، بناغ‌یی‌کی به‌ه‌ز به داه‌نان و گ‌ش‌کردن دابین د‌کات.

عراق کاری کردو و ب پمپدانی ژرخانی دیجیتالی و نامار، هروها پمپ ب نوکردنوی داتای ناماری نیشتمانی دستپکردو دوی ت و اووونی سکرکوتووانی سارژمیری گشتی دانیشنوان، بکاره نانی سیستمی زانیاری جوگرافی ل پلاندانانی خزمگوزاریدا فراوانتر بوو، هروها ب گشسندننی میدیا، کممگگی مدنی و کبرتی تاییدت.

عراق شايد تحاقى سقامگىرى ئىمنى و سياسىيە لى ھىموو پارىزگاكانىدا ، دىرفىتى زىا تر بى
بنىا تىنا نىو و ئاودان كىردنىو دىخسىنىت ، چاودىوانى پىشتىوانى كىمىگىنى نىودىوۋىتى و نىتۋى
يىكگرتوۋىكان و كىخراۋى پىوۋىندىدارىكان بى گىشىتن بىئامانچىكانى گىشىپىدانى ئابوورى ، ئىمى
زىنگىيىكى و بىرھىنانى ئومىد بىخشى بى ئوۋىات و كىمپانىيانى كى ئارنىوۋى كار كىردىيان ھىيى
تىپىدا .